Téma: Zlepšováky a příroda

1. Co si o této koncepci myslíte? Je rozumná? Může v praxi fungovat?

Dnes se často mluví o trvale udržitelném rozvoji. Minimálně v rámci planety Země však není trvalý růst možný. Již nyní je lidí příliš a jejich nároky prudce stoupají. Trvale rozvíjet je možné jen poznání lidstva a jeho duchovní úroveň. Je třeba se přestat vyhýbat otázce, kolik lidí může Země uživit při zachování vysoké kvality života. Tento problém není řešitelný ze dne na den. Nejen proto bychom měli omezit chemické znečistění a naučit se účinně šetřit na místech, kde to nesnižuje úroveň života. Politici se ohání zvyšováním růstu ekonomiky, což je v podstatě to samé, jako neustálé zvyšování výroby. I když se budou používat moderní technologie šetřící energii, nemůže tento stav vydržet do nekonečna. Jediným východiskem z této spirály směřující k zániku civilizace je zbrždění obratu a dosažení stavu, kdy lidé sice budou finančně chudší, ale zároveň budou mít nižší spotřebu a nižší výdaje, takže zůstane zachována jejich životní úroveň.
Zde uvedu pár námětů k zamyšlení: auta dříve měla mnohem delší životnost a stačilo jich vyrábět méně. Je možné namítnout, že nová auta vyrábí méně emisí. Avšak pokud spočítáme pouze emise z výroby materiálů na nové auto (bez montáže a opracování), zjistíme, že se rovnají emisím průměrně využívané Škody 120 za 12 let. To je téměř celá životnost dnešních automobilů. Měli bychom se tedy snažit o nadčasovou a co nejjednodušší konstrukci výrobků s velmi dlouhou životností.
Dalším příkladem jsou hračky: hrál jsem si jako malý s dřevěným autíčkem po pradědečkovi, které je pořád stejné. Dnešní plastové hračky se za pár dní rozlámou a skončí v popelnici.
Dále je možné šetřit na dopravě. Četl jsem zprávu, že u nás rostou ceny cukru kvůli neúrodě v jižní Americe. Přitom je možné cukr vyrábět bez problémů u nás z domácích surovin a není potřeba ho vozit tisíce kilometrů – to však bylo znemožněno špatným nařízením EU o kvótě produkcí.
V neposlední řadě bychom se měli snažit přímo o ochranu zdravého životního prostředí, bez kterého nemůžeme existovat. Tomu můžeme pomoci snižováním množství nevyužitého odpadu. Obzvláště u složitějších výrobků je lepší snaha o opravu nebo jejich přímé znovuvyužívání než recyklace chápaná jako rozložení věci na prvotní materiály a jejich opětovné použití ve výrobě. Tím myslím to, že pokud se ve výrobku pokazí jedna součást, je možné ji vyměnit a nebo většinu ostatních použít jinam. Pokud je výrobek zastaralý, je možné mu najít nové využití. Mnoho věcí udělá radost jiným lidem, něco můžeme sami přestavět na užitečnější věc (já např. využívám dobré součástky z porouchaných přístrojů do jiných, které stavím).
Přestaňme se nechat ovlivňovat módou konzumu a přijměme zodpovědnost za budoucnost. Jeden člověk sice nemůže naráz změnit svět, ale může ho ovlivnit svými činy.

Matyáš Kosík
Mensa gymnázium, Praha